

Bakalářská práce, TF JU

Autorka: Ivana Zelená

obhajoba: červen 2011

Název: Specifické problémy při práci se seniory

Posudek oponenta

Autorka si zvolila téma specifických problémů při práci se seniory, což koresponduje s jí studovaným oborem SchP. V úvodu se nad službou seniorům subjektivně zamýšlí, což na tomto místě nevádí – postrádám však srozumitelně a jednoznačně formulovaný cíl celé práce. Uvádí zde, že se ve své práci pokusila popsat „některé životní okamžiky“ z literatury, nebo ze zkušenosti. Takto formulovaný cíl je dosti vágní, neuvádí ani hledisko výběru. Dále uvádí strukturu práce, která je srozumitelná, avšak těžko soudit, zda je logická, nemáme-li cíl dle kterého bychom logiku posuzovali. Z formálního hlediska považují poznámku pod čarou v úvodu za zbytečnou či zatěžující, neb údaje o uvedených knihách lze najít na konci v seznamu literatury.

V první kapitole autorka popisuje problematiku stáří, většinou formou výpisků z (cením si, že relevantní literatury). Někde ovšem jeden citát navazuje na druhý, což je v práci tohoto typu nešikovné. Dále mi není zcela jasné, zda kromě absence cíle práce neztrácí ze zřetele také cíl jednotlivé podkapitoly – tak např. 1.2 je nazvána „Moderní doba a stáří“ - (moderní doba je pro autorku asi posledních 11 let?) - poslední odstavec však zcela jistě platil v 19.stol. a citovaný Matoušek se v něm vyjadřuje dle mého soudu k jiné věci, než specifikum 3. tisíciletí, což chtěla řešit autorka na začátku podkapitoly. Podobně podkapitola další „Změny ve stáří“ začne sice změnami, ale autorka pak přejde k hodnocení variant života seniorů a sdělování vlastních zkušeností z Kaplicka o možnosti výběru v nabídce zařízení pro seniory. V podkapitole 1.3.2 která (jako i jiné) začíná dlouhým citátem, autorka uvádí již (na potvrzení jiného dlouhého citátu) výsledky jejího výzkumu.

Způsob, který autorka zvolila – citát z literatury doplněný vlastním komentářem z praxe – není sám o sobě špatný, ba naopak; mé námitky se týkají spíše tématické sevřenosti jednotlivých kapitol. Vlastnímu komentáři by pak prospěla odborně kazuistická konkrétnost, autorka se ovšem občas uchyluje k všeobecným sdělením typu „Domnívám se, že v dnešní době spíše ubývá mezigeneračního soužití...“. Takové sdělení, byť pravdivé, ale v bc. práci ztrácí na hodnotě.

Ve druhé kapitole (Specifika zvládnutí možných problémových situací) bych očekával nějakou charakteristiku oněch problémových situací. Namísto toho autorka popisuje potřebu laskavosti a důvěry ve vztahu – přičemž však zaměňuje interpersonální procesy projekce a přenosu!!! V bodě 212 se jen dovídáme, že někteří senioři (nemocní?) jsou z různých důvodů komunikačně nároční. V bodě 213 autorka cituje – většina pracovníků se domnívá, že komunikuje správně a není si vědoma komunikačních zlovyků. K tomu autorka dodává, že z jejího výzkumu vyplynulo, že většina respondentů si je vědoma komunikačních problémů při práci se seniory. Jak tyto dva údaje spolu souvisí?? Chce tím autorka popřít údaj z literatury? To by bylo možné, kdyby si respondenti byli vědomi, že problémy jsou v jejich zlozvycích, jak o tom mluví citovaná literatura, jinak to vypadá že údaje jsou za sebou seřazeny dle typu „já o koze ty o voze“. Pokud pak uvádí 15 nejčastějších zlovyků – zde by byl zajímavý osobní komentář, či výzkum; to však chybí.

Proč je Parkinsonova nemoc řazena do duševních nemocí?

Proč v bodě „agresivita“ jsou popisovány případy nevhodného neagresivního chování?

V kapitole „úskalí v pomáhající profesi“ autorka začíná zajímavým citátem, který pak nechá bez povšimnutí (porozuměla mu??) - a bezprostředně následuje výčet předpokladů a dovedností pracovníka, z jiné literatury, bez návaznosti (nevidím ji) na předchozí a dokonce s vágním vztahem k nadpisu. Když už se autorka rozhodla k této kapitole, pak bych považoval za vhodné tato úskalí uvést (když zmínila přenos, rizikem je protipřenos; uplatnění moci -existuje publikace; seberealizace atd., atd.). To, že se autorka pojmenování vyhýbá a ve svém komentáři uvede jen existenci „různých úskalí“ a hned uteče do vztahů kterými ta „různá úskalí“ bude překonávat – je téma spíše na její supervizi.

Z hlediska struktury práce by bylo lépe celý výzkum uvést pod jednou kapitolou než jako jednu z hlavních kapitol uvést 5 řádků. U tvorby hypotéz není jasné, z jakého předvedění autorka vychází, proč k tomu nepoužita to, co nazývá teoretickou částí?

Diskuse a závěr pak tvoří z práce jeden celek, autorka zde používá myšlenky z teoretické části a práce tak získává na provázanosti.

Jak je ale možné, že 8 řádků textu na s.21 je úplně stejně použito (zkopírováno) na s.43 avšak s jiným odkazem pod čarou???

Jestliže v diskusi autorka znovu používá myšlenku z literatury, že obecným problémem je fakt, že si pracovníci nejsou vědomi zlovyků – jak chce autorka diskutovat tuto skutečnost na základě dotazníků, ve kterých pracovníci uváděli, co si při své práci uvědomují? To jsou přece různé výpovědi.

V diskusi se pak objevují i některé myšlenky, které by patřily snad do kap. úskalí - např. úvahy o syndromu pomáhání.

V závěru diskuse pak autorka uvádí, že cílem práce bylo „poodhalit náročnost profese.....a pokusit se nepřímou zlepšit vidění této profese ze strany společnosti“. Tím zavdává pochybnost, zda je jí jasný smysl závěrečné práce – ten je v první řadě jiný než osvětový.

K seznamu literatury nemám připomínek, jen v abecedě by měla být Klevetová před Krutilovou a Osvaldová před Parkinsonovou chorobou.

Celkově se domnívám, že pro autorku by bylo přínosné uvědomit si smysl bc. práce, zformulovat si jasně její cíl (nezůstat jen u tématu). Nicméně zvolený způsob zpracování – výběr textů z literatury s komentářem z vlastní praxe, doplněný výzkumem považuji za dobrý, cením i to, že práce nakonec tvoří jeden celek.

Práci doporučuji k obhajobě.

Duben 2011
Alois Kříšťan

